

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 256/08-17

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 7. augusta 2008 predbežne prerokoval sťažnosť súdneho exekútora Mgr. I. P., Exekútorský úrad, P., zastúpeného advokátom JUDr. P. P., P., vo veci namietaného porušenia základného práva spočívajúceho v zákaze požadovať od iného vykonávanie nútených alebo povinných prác podľa čl. 18 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 4 ods. 2 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, základného práva vlastníť majetok zaručeného v čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva zaručeného v čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, základného práva na súdnu ochranu a spravodlivý proces zaručeného v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Prešove sp. zn. 3 CoE 44/2007 zo 16. apríla 2008 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť súdneho exekútora Mgr. I. P. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 5. júna 2008 doručená sťažnosť súdneho exekútora Mgr. I. P., Exekútorský úrad, P. (ďalej len

„sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie základného práva spočívajúceho v zákaze požadovať od iného vykonávanie nútených alebo povinných prác podľa čl. 18 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a podľa čl. 4 ods. 2 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), základného práva vlastníť majetok zaručeného v čl. 20 ods. 1 ústavy a práva zaručeného v čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) a základného práva na súdnu ochranu a spravodlivý proces zaručeného v čl. 46 ods. 1 ústavy a práva zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením Krajského súdu v Prešove (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 3 CoE 44/2007 zo 16. apríla 2008.

1. Sťažovateľ v sťažnosti uviedol tento skutkový stav:

„Dňa 25. 01. 2005 mi ako súdnemu exekútorovi bol doručený návrh na vykonanie exekúcie zo dňa 25. 01. 2005 o vymoženie 1.540,- Sk s prísl., v ktorom oprávneným bol JUDr. F. K., advokát v P. a návrh smeroval voči povinnému – Ing. J. K., bytom v P. ...

*Na základe tohto návrhu som Okresný súd v Prešove dňa 02. 02. 2005 požiadal o vydanie poverenia. Okresný súd v Prešove vydal predmetné poverenie – 5707 010320 * dňa 13. 06. 2005, a toto mi bolo doručené dňa 20. 06. 2005. ...*

Po vydaní Upovedomenia o začatí exekúcie podal povinný vo veci námietky.

Vzhľadom na skutočnosť, že Uznesením Okresného súdu v Prešove, sp. zn.: 23 Er 158/05, zo dňa 02. 05. 2007, súd vyhovel námietkam povinného proti exekúcii, som dňa 18. 05. 2007 podal súdu Žiadosť o rozhodnutie v exekučnom konaní. ...

Okresný súd v Prešove Uznesením zo dňa 24. 05. 2007, sp. zn.: 23 Er 158/05 exekúciu zastavil, a uložil oprávnenému nahradiť súdnemu exekútorovi trovy exekúcie vo výške 4.372,50 Sk.

Krajský súd v Prešove Uznesením zo dňa 16. 04. 2008, sp. zn.: 3 CoE 44/07 zmenil uznesenie prvostupňového súdu vo výroku o trovách exekúcie tak, že exekútorovi náhradu trov exekúcie nepriznal.

Krajský súd v Prešove konštatoval, že neboli splnené podmienky pre zaviazanie oprávneného na náhradu trov exekúcie súdnemu exekútorovi, a preto mi náhradu trov exekúcie nepriznal, keďže oprávnený údajne zastavenie exekúcie nezavinil, pričom ako

exekútor som mal možnosť od oprávneného požadovať primeraný preddavok na odmenu a na náhradu hotových výdavkov.

Proti tomuto uzneseniu nie je odvolanie prípustné.“

2. Sťažovateľ tvrdí, že

„Rozhodnutím – výrokom Krajského súdu v Prešove, ktorým bolo zmenené Uznesenie Okresného súdu v Prešove a proti ktorému nie je odvolanie prípustné, bol porušený zákon a moje práva garantované Ústavou SR a medzinárodnými zmluvami, ktorými je Slovenská republika viazaná.

Porušenie mojich základných práv garantovaných Ústavou SR a medzinárodnými zmluvami spočíva podľa môjho názoru v porušení:

- čl. 18 ods. 1 Ústavy SR a čl. 4 ods. 2 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd...

- čl. 20 ods. 1 Ústavy SR a čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd...

- čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd...“.

3. Podľa názoru sťažovateľa:

„Krajský súd v Prešove... pri rozhodovaní o trovách exekúcie nepostupoval správne a zákonne a to takým spôsobom, ktorý je nezlučiteľný s ústavnými princípmi, ktoré garantuje Ústava SR.

Súdnemu exekútorovi patrí nárok na náhradu trov exekúcie vždy.

Nie je zrejmé, prečo by som mal všetky náklady vynaložené v súlade so zákonom a účelne, ktoré počas exekúcie vznikli, znášať ja, keď som iba konal svoju zákonom stanovenú povinnosť

Je na oprávnenom, či podá návrh na vykonanie exekúcie. Ak tento návrh podá, musí počítať aj s tým, že počas výkonu exekúcie sa trovy exekúcie nemusia vymôcť od povinného, a že exekúcia nemusí byť vždy úspešná, ale môže byť zastavená, či už z dôvodu zrušenia exekučného titulu, z dôvodu nemajetnosti povinného, z dôvodu zániku subjektivity povinného (jeho úmrtia bez právneho nástupníctva), alebo prípadne z iného dôvodu.

Predmetné rozhodnutie Krajského súdu je nezákonné a nelogické okrem iného aj z dôvodu, že teoreticky pokiaľ by exekútor viedol viacero exekučných konaní, ktoré by boli zastavené z akýchkoľvek príčin, pracoval by v každom jednotlivom prípade zadarmo a bola by ohrozená jeho existencia ako súdneho exekútora, keďže odmenu za výkon exekučnej činnosti by mu súdy nepriznávali a inú zárobkovú činnosť súdny exekútor zo zákona vykonávať nemôže.

Aj keď priamo v Exekučnom poriadku nie je výslovne uvedené, žeby v takomto prípade, keď bol exekučný titul zrušený neskorším rozhodnutím súdu, mal trovy exekúcie znášať oprávnený, povinnosť priznať náhradu trov exekúcie vyplýva z príslušných ustanovení článkov Ústavy a príslušných článkov medzinárodných zmlúv, ktoré uvádzam nižšie.

Ako súdny exekútor som vykonával exekučnú činnosť na základe zákona a na návrh oprávneného. Vykonávať exekučnú činnosť na základe tohoto návrhu som ako štátom splnomocnená osoba odmietnuť nemohol a vo veci som konať musel.

Exekútor musí vykonávať exekučnú činnosť nestranne a nezávislo a aby tomu tak skutočne bolo, zákon okrem iného stanovil pre súdnych exekútorov obmedzenie, že nesmú vykonávať iné činnosti, ako napr. podnikáť alebo pracovať v pracovnom pomere, aby ich nezávislosť nebola ohrozená. ...

Krajský súd v Prešove napadnutým uznesením tým, že mi nepriznal nárok na náhradu trov exekúcie, porušil moje právo vlastníť majetok (čl. 20 ods. 1 Ústavy a čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd), nakoľko počas trvania exekúcie som musel znášať z vlastného majetku hotové výdavky, ktoré počas exekúcie vznikli a po vykonaní exekúcie som dôvodne očakával ich náhradu, ako aj odmenu, ktorá mi priznaná nebola.

Dávam do pozornosti, že povinnosťou súdneho exekútora je vykonávať exekúciu v súlade so zákonom, nie zodpovedať či garantovať skutočné vymożenie pohľadávky. Súdny exekútor nemá povinnosť vymôcť pohľadávku, ale má povinnosť vymáhať pohľadávku oprávneného na jeho návrh v súlade so zákonom.

Skutočnosť, že pohľadávka nebola vymožená v dôsledku neskoršieho zrušenia exekučného titulu súdom, je objektívnou skutočnosťou, čo súdny exekútor nemôže žiadnym spôsobom ovplyvniť.

Exekučné konanie sa podobne ako občianske súdne konanie riadi zásadou dispozitívnosti. Je výlučne na oprávnenom, či návrh na exekúciu podá, prípadne či v priebehu exekučného konania dá návrh na zastavenie exekučného konania.

Mám za to, že Krajský súd v Prešove pri svojom rozhodnutí túto zásadu dôsledne neaplikoval.“

V rámci odôvodňovania svojho názoru citoval sťažovateľ ustanovenia § 2 ods. 1, § 3, § 4 a § 196 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „Exekučný poriadok“) a poukázal na nález Ústavného súdu Českej republiky vo veci sp. zn. II. ÚS 372/04, ako aj na nálezy ústavného súdu vo veci vedenej pod sp. zn. II. ÚS 31/04 a tiež na uznesenie Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 1 CoE 67/2007 z 31. januára 2008, ktoré tvoria prílohu jeho sťažnosti.

4. Sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd nálezom takto rozhodol:

„Uznesením Krajského súdu v Prešove, sp. zn.: 3 CoE 44/2007 zo dňa 16. 04. 2008 bolo porušené základné právo sťažovateľa nebyť podrobený povinným prácam garantované čl. 18 ods. 1 Ústavy SR a čl. 4 ods. 2 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

Uznesením Krajského súdu v Prešove, sp. zn.: 3 CoE 44/2007 zo dňa 16. 04. 2008 bolo porušené základné právo sťažovateľa vlastníť majetok garantované čl. 20 ods. 1 Ústavy SR a čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

Uznesením Krajského súdu v Prešove, sp. zn.: 3 CoE 44/2007 zo dňa 16. 04. 2008 bolo porušené základné právo sťažovateľa na spravodlivé súdne konanie garantované čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

Uznesenie Krajského súdu v Prešove, sp. zn.: 3 CoE 44/2007 zo dňa 16. 04. 2008 sa zrušuje a vec sa vracia na ďalšie konanie.

Sťažovateľovi sa priznáva náhrada trov konania.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí senátu bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Skúma pritom tak všeobecné, ako aj osobitné náležitosti návrhu (sťažnosti) podľa ustanovení § 49 až § 55 zákona o ústavnom súde vrátane okolností, ktoré by mohli byť dôvodom na jeho odmietnutie.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť.

Podľa čl. 18 ods. 1 ústavy, resp. čl. 4 ods. 2 dohovoru nikoho nemožno poslať, resp. od nikoho sa nebude vyžadovať, aby vykonával nútené práce alebo nútené služby, resp. povinné práce.

Podľa čl. 20 ods. 1 ústavy každý má právo vlastníť majetok. Vlastnícke právo všetkých vlastníkov má rovnaký zákonný obsah a ochranu. Dedenie sa zaručuje.

Podľa čl. 1 dodatkového protokolu každá fyzická alebo právnická osoba má právo pokojne užívať svoj majetok.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

Podstatou sťažovateľových námietok (t. j. predmetom sťažnosti) bolo tvrdenie, že uznesením krajského súdu sp. zn. 3 CoE 44/2007 zo 16. apríla 2008 došlo k porušeniu ním označených práv tým, že krajský súd zmenil uznesenie Okresného súdu Prešov (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. Er 158/05 z 24. mája 2007 (ktorým bola exekúcia zastavená a ktorým bola oprávnenému uložená povinnosť nahradiť sťažovateľovi trovy exekúcie v sume 4 372,50 Sk) tak, že sťažovateľovi náhradu trov na exekúciu nepriznal.

Vychádzajúc zo skutkového základu posudzovanej veci, tvrdení a právnych názorov sťažovateľa (pozri body 1 až 3 I. časti odôvodnenia), no najmä z obsahu samotného sťažnosťou napadnutého uznesenia krajského súdu č. k. 3 CoE 44/2007-42 zo 16. apríla 2008 kvalifikuje ústavný súd sťažovateľovu sťažnosť ako zjavne neopodstatnenú.

Ako už bolo uvedené v opise skutkového stavu (bod 1 I. časti odôvodnenia), okresný súd uznesením sp. zn. 23 Er 158/05 z 24. mája 2007 exekúciu vykonávanú sťažovateľom zastavil a uložil oprávnenému nahradiť súdnemu exekútorovi trovy exekúcie.

O odvolaní oprávneného subjektu rozhodol krajský súd sťažnosťou napadnutým uznesením č. k. 3 CoE 44/2007-42 zo 16. apríla 2008 tak, že zmenil prvostupňové uznesenie

vo výroku o trovách konania tak, že súdnemu exekútorovi (t. j. sťažovateľovi) náhradu trov exekúcie nepriznal.

V odôvodnení svojho rozhodnutia krajský súd:

a) poukázal na obsah rozhodnutia súdu prvého stupňa:

„Napadnutým uznesením súd prvého stupňa zastavil exekúciu a zaviazal oprávneného k povinnosti nahradiť súdnemu exekútorovi trovy exekúcie vo výške 4.372,50,- Sk.

V odôvodnení uviedol, že exekučné konanie zastavil podľa § 50 ods. 5 zákona č. 233/1995 Z. z. Exekučného poriadku v znení neskorších predpisov, v zmysle ktorého, ak je rozhodnutie, ktorým sa námietkam vyhovel právoplatné, súd exekúciu zastaví. Tomuto rozhodnutiu predchádzalo rozhodnutie o námietkach povinného, ktorým bolo vyhovené uznesením zo dňa 2. 5. 2007. Toto uznesenie nadobudlo právoplatnosť a vykonateľnosť dňa 22. 5. 2007. V časti zastavenia exekúcie bolo právoplatne rozhodnuté.

O trovách exekúcie rozhodol podľa § 200 ods. 1 a § 203 ods. 1 Exekučného poriadku. K ich náhrade zaviazal oprávneného v zmysle vyhlášky MS SR č. 288/1995 Z. z. vo výške 4.372,50,- Sk.“

b) oboznámil podstatné časti odvolania oprávneného, ktorý:

„Žiadal, aby odvolací súd napadnuté uznesenie zrušil a nepriznal náhradu trov exekučného konania. V odvolaní uviedol, že po právoplatnosti exekučného titulu povinný podal dovolanie a Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodnutie Krajského súdu v Prešove zrušil a vec vrátil na nové konanie. Zo strany oprávneného nedošlo k zavineniu a následnému zastaveniu exekúcie tak, ako to predpokladá § 203 Exekučného poriadku.“

c) takto odôvodnil svoje rozhodnutie:

„Krajský súd... preskúmal napadnuté rozhodnutie..., vec prejednal bez nariadenia pojednávania... a dospel k záveru, že odvolanie oprávneného je dôvodné.

Ak dôjde k zastaveniu exekúcie zavinením oprávneného, súd mu môže uložiť nahradenie nevyhnutných trov exekúcie (§ 203 ods. 1 Exekučného poriadku).

Z citovaného ustanovenia § 203 ods. 1 Exekučného poriadku vyplýva, že súd môže uložiť oprávnenému nahradenie nevyhnutých trov exekúcie, ak k zastaveniu exekúcie došlo jeho zavinením.

Exekučným titulom v predmetnom exekučnom konaní bol rozsudok Okresného súdu Prešov č. k. 17 C 24/2001-62 zo dňa 12. 3. 2003, ktorého právoplatnosť a vykonateľnosť vyznačil súd dňom 3. 9. 2003 a 19. 9. 2003. ...

Je nesporné, že v čase začatia exekúcie exekučný titul splňal náležitosti formálnej a materiálnej vykonateľnosti exekučného titulu. Oprávnený nemohol predpokladať, že následnými procesnými rozhodnutiami a tiež zmenou rozsudku súdu prvého stupňa dôjde k zániku exekučnému titulu. Túto situáciu nezavinil.

Preto došlo k nesprávnemu právnemu posúdeniu súdom prvého stupňa pri rozhodovaní o trovách exekúcie, čo malo aj za následok nesprávne rozhodnutie. Nebolo možné zaviazať oprávneného k úhrade trov exekúcie súdnemu exekútorovi, keďže v čase podania návrhu na vykonanie exekúcie bol exekučný titul perfektný .

Súdny exekútor mal možnosť požadovať od oprávneného primeraný preddavok na odmenu a na náhradu hotových výdavkov (§ 197 ods. 2 EP).

S poukazom na uvedené odvolací súd zmenil rozhodnutie súdu prvého stupňa v súlade s § 220 O. s. p., pretože neboli splnené podmienky na jeho potvrdenie (§ 219), ani na jeho zrušenie (§ 221 ods. 1).“

V zmysle konštantnej judikatúry ústavného súdu je dôvodom na odmietnutie návrhu pre jeho zjavnú neopodstatnenosť absencia priamej súvislosti medzi označeným základným právom alebo slobodou na jednej strane a namietaným konaním alebo iným zásahom do takéhoto práva alebo slobody na strane druhej. Inými slovami, ak ústavný súd nezistí relevantnú súvislosť medzi namietaným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých navrhovateľ namieta, vysloví zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti a túto odmietne (obdobne napr. III. ÚS 263/03, II. ÚS 98/06, III. ÚS 299/07).

1. K namietanému porušeniu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivý súdny proces podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru

Podľa tvrdenia sťažovateľa krajský súd porušil jeho základné právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a právo na spravodlivý súdny proces podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, pretože nechránil a nezabezpečil tieto jeho práva podľa zákonného predpisu pri uplatňovaní jeho práva na priznanie náhrady trov exekúcie v rámci núteného výkonu rozhodnutia – exekúcie, a to vydaním nezákonného rozhodnutia z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia veci (pozri bod 3 I. časti odôvodnenia).

Zo sťažnosti možno vyvodit', že sťažovateľ vidí porušenie svojho základného práva domáhať sa zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru v spôsobe, akým sa krajský súd vysporiadal s vykonanými dôkazmi v rámci ich hodnotenia a následného vyvodenia zodpovedajúcich skutkových a právnych záverov v jeho meritórnom konečnom rozhodnutí.

Ústavný súd už v rámci svojej judikatúry vyslovil, že obsahom základného práva na súdnu a inú právnu ochranu je umožniť každému reálny prístup k súdu, pričom tomuto základnému právu zodpovedá povinnosť súdu o veci konať a rozhodnúť (napr. II. ÚS 88/01), ako aj konkrétne procesné garancie v súdnom konaní. Obdobne čl. 6 ods. 1 dohovoru zahŕňa „právo na súd“, to znamená právo začať konanie na súde v „občianskoprávných veciach“ ako jeden z jeho aspektov. K nemu pristupujú záruky ustanovené čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o organizáciu, zloženie súdu a vedenie procesu. Kvalita procesu zahrnutá v práve na spravodlivé súdne konanie v zmysle čl. 6 ods. 1 dohovoru je zabezpečená zárukami procesného a inštitucionálneho charakteru (III. ÚS 136/03).

Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti, ktorý rozhoduje o sťažnostiach týkajúcich sa porušenia základných práv a slobôd vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Pri uplatňovaní tejto právomoci ústavný súd nie je v zásade oprávnený preskúmavať a posudzovať právne názory všeobecného súdu ani jeho posúdenie skutkovej otázky. Úlohou ústavného súdu totiž nie je

zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách. Právomoc ústavného súdu konať a rozhodovať podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o namietaných porušeníach ústavou alebo príslušnou medzinárodnou zmluvou garantovaných práv a slobôd je daná v prípade, že je vylúčená právomoc všeobecných súdov, alebo v prípade, že účinky výkonu tejto právomoci všeobecným súdom nie sú zlučiteľné so súvisiacou ústavnou úpravou alebo úpravou v príslušnej medzinárodnej zmluve (I. ÚS 225/03).

Pokiaľ ide o sťažovateľom namietané porušenie jeho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru označeným uznesením krajského súdu, ústavný súd predovšetkým konštatuje, že v danej veci nebola vylúčená právomoc všeobecných súdov.

V právomoci ústavného súdu zostalo následne iba posúdenie, či účinky výkonu právomoci krajského súdu v súvislosti s jeho sťažnosťou napadnutým rozhodnutím o odvolaní sú zlučiteľné s označeným článkom ústavy a dohovoru.

Podstatou argumentácie sťažovateľa je podľa sťažnosti okrem iného tvrdenie, že vzhľadom na ustanovenie § 196 Exekučného poriadku patrí exekútorovi odmena za výkon exekučnej činnosti, a ak krajský súd sťažovateľovi náhradu trov exekučného konania nepriznal, porušil tým zákon a jeho označené práva podľa ústavy, dohovoru a dodatkového protokolu.

Súčasťou základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (a aj práva na spravodlivý súdny proces podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru) je nepochybne aj nárok na náhradu trov konania. Tento nárok však možno uplatniť a priznať len v súlade s čl. 46 ods. 4 ústavy v spojení s čl. 51 ods. 1 ústavy, t. j. za splnenia zákonných predpokladov na jeho priznanie, ktoré sú obsiahnuté v príslušných procesných poriadkoch; v posudzovanom prípade to je Exekučný poriadok.

Výklad zákonného ustanovenia, ktoré upravuje predpoklady na vznik nároku na náhradu trov konania, patrí do výlučnej právomoci všeobecného súdu. Platí to aj pre priznanie nároku na náhradu trov podľa § 203 Exekučného poriadku.

Podľa § 203 ods. 1 Exekučného poriadku ak dôjde k zastaveniu exekúcie zavinením oprávneného, súd môže uložiť nahradenie trov exekúcie.

Aj keď súd prvého stupňa náhradu trov exekúcie sťažovateľovi priznal (zaviazal oprávneného k povinnosti nahradiť exekútorovi trovy exekúcie v sume 4 372,50 Sk), krajský súd na základe odvolania oprávneného [pozri bod b) II. časti odôvodnenia] uznesenie okresného súdu č. k. 23 Er 158/2005-36 z 24. mája 2007 zmenil tak, že trovy exekúcie súdnemu exekútorovi (sťažovateľovi) nepriznal, lebo *„došlo k nesprávnemu právnomu posúdeniu súdom prvého stupňa pri rozhodovaní o trovách exekúcie, čo malo aj za následok nesprávne rozhodnutie. Nebolo možné zaviazat' oprávneného k úhrade trov exekúcie súdnemu exekútorovi, keďže v čase podania návrhu na vykonanie exekúcie bol exekučný titul perfektný.“*.

Vychádzal pritom z § 203 Exekučného poriadku, z ktorého je zrejmé, že v prípade zastavenia exekúcie má súd možnosť, a nie povinnosť zaviazat' k náhrade trov exekúcie oprávneného, nie však povinného. Predpokladom uloženia tejto povinnosti oprávnenému je uváženie súdu o miere jeho procesného zavinenia na zastavení exekúcie. Krajský súd ako exekučný súd vylúčil akékoľvek zavinenie vychádzajúc z toho, že oprávnený nemohol predvídať, že *„následnými procesnými rozhodnutiami a tiež zmenou rozsudku súdu prvého stupňa dôjde k zániku exekučného titulu. Túto situáciu nezavinil“* [pozri body a) a b) II. časti odôvodnenia].

Ústavný súd konštatuje, že výklad a použitie § 203 Exekučného poriadku krajským súdom nie je v rozpore s účelom a cieľom tohto ustanovenia, ktoré vo svojom texte nesporne obsahuje aj zákonnú možnosť nepriznať náhradu trov zastavenej exekúcie. Vyplýva to z toho, že citované ustanovenie obsahuje možnosť uváženia opierajúce sa o vyhodnotenie postupu oprávneného, miery jeho zavinenia a napokon aj to, že aj keby tu

bolo zavinenie, rozhoduje jeho intenzita. Odôvodnenie nepriznania nevyhnutných trov zastavenej exekúcie krajským súdom plne využíva rozsah uváženia, nie je nelogické alebo nad rámec § 203 Exekučného poriadku.

Ústavný súd konštatuje, že krajský súd v napadnutom uznesení venoval náležitú pozornosť ním posudzovanej problematike (t. j. trovám exekúcie a možnosti priznania ich náhrady). Postupoval pritom v súlade s príslušnými ustanoveniami Občianskeho súdneho poriadku, ako generálnej právnej normy upravujúcej civilný proces, a Exekučného poriadku. Po oboznámení sa s exekučným spisom sp. zn. Ex 35/05-IP, 23 Er 158/05, preskúmaní napadnutého rozhodnutia okresného súdu a zohľadnení argumentov oprávneného krajský súd rozhodol tak, že zmenil rozhodnutie súdu prvého stupňa vo výroku o trovách konania tak, že súdnemu exekútorovi náhradu trov exekúcie nepriznal. Ústavný súd je toho názoru, že úvahy odvolacieho súdu vychádzajú z konkrétnych faktov, sú logické, a preto aj celkom legitímne.

Z namietaného uznesenia krajského súdu podľa názoru ústavného súdu nevyplýva jednostrannosť, ktorá by zakladala svojvôľu alebo takú aplikáciu príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich účelu, podstaty a zmyslu. Krajský súd zreteľne odôvodnil svoje skutkové zistenia s použitím príslušných zákonných ustanovení, a preto nemožno konštatovať, že by skutkové alebo právne závery krajského súdu v predmetnej veci bolo možné kvalifikovať ako zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak nezlučiteľné s obsahom základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Ústavný súd ďalej konštatuje, že úvaha krajského súdu o tom, že oprávnený nemal procesné zavinenie na zastavení exekúcie a ani pri náležitej opatrnosti nemohol predvídať dôvod zastavenia exekúcie, nie je zjavne svojvoľná. Krajský súd zhodnotil celkové okolnosti prípadu zastavenia exekúcie náležitým spôsobom. Odôvodnenie namietaného uznesenia predstavuje podľa názoru ústavného súdu dostatočný základ na jeho výrok, lebo krajský súd vysvetlil, na základe akého skutkového stavu a právnych úvah zmenil uznesenie okresného súdu v napadnutej časti.

Pokiaľ ide o argumentáciu sťažovateľa, že v iných prípadoch týkajúcich sa totožnej problematiky použili všeobecné sudy rozdielnu interpretáciu všeobecne záväzných právnych predpisov, ústavný súd zastáva názor, že nie je úlohou ústavného súdu zjednocovať rozhodovaciu prax všeobecných súdov, lebo zjednocovanie rozhodovacej praxe je vecou odvolacích súdov, resp. najvyššieho súdu (I. ÚS 199/07, I. ÚS 235/07).

V zmysle konštantnej judikatúry ústavného súdu je dôvodom na odmietnutie návrhu pre jeho zjavnú neopodstatnenosť absencia priamej súvislosti medzi označeným základným právom alebo slobodou na jednej strane a namietaným konaním alebo iným zásahom do takéhoto práva alebo slobody na strane druhej. Ak ústavný súd nezistí relevantnú súvislosť medzi namietaným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých navrhovateľ namieta, vysloví zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti a túto odmietne (m. m. I. ÚS 12/01, I. ÚS 124/03).

Na základe uvedených skutočností ústavný súd dospel k záveru o nedostatku príčinnej súvislosti medzi namietaným uznesením krajského súdu a možným porušením základného práva sťažovateľa upraveného v čl. 46 ods. 1 ústavy a práva upraveného v čl. 6 ods. 1 dohovoru a v nadväznosti na to k záveru o zjavnej neopodstatnenosti tejto časti sťažnosti sťažovateľa.

2. K namietanému porušeniu základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a práva pokojne užívať svoj majetok podľa čl. 1 dodatkového protokolu

Ústavný súd konštatuje, že v danej veci nie je dôvod, aby odlišne posudzoval aplikovateľnosť čl. 20 ods. 1 ústavy a čl. 1 ods. 1 dodatkového protokolu. Zároveň uvádza, že aplikovateľnosť uvedených právnych noriem posudzuje v súlade s ustálenou judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva.

V súvislosti s namietaným porušením čl. 20 ods. 1 ústavy a práva pokojne užívať svoj majetok podľa čl. 1 dodatkového protokolu ústavný súd odkazuje na svoju judikatúru, podľa ktorej základné právo zaručené v čl. 20 ods. 1 (čo v celom rozsahu platí, pokiaľ ide

o právo zaručené v čl. 1 dodatkového protokolu) zahŕňa požiadavku minimálnych garancií procesnej povahy ustanovených priamo v označenom článku ústavy, ktorých nedodržanie môže mať za následok jeho porušenie popri porušení základného práva na súdnu a inú právnu ochranu (čl. 46 ods. 1 ústavy), a taktiež zahŕňa požiadavku spravodlivosti súdneho konania (čl. 6 ods. 1 dohovoru, m. m. napr. I. ÚS 23/01, III. ÚS 328/05).

Ústavný súd konštatuje, že ak rozhodnutím krajského súdu v označenom konaní nemohlo dôjsť k porušeniu čl. 46 ods. 1 ústavy, potom už neprichádzalo do úvahy ani vyslovenie porušenia základného práva sťažovateľa podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu.

Napokon ústavný súd pripomína aj svoju stabilizovanú judikatúru (napr. II. ÚS 78/05, IV. ÚS 301/07), ktorej súčasťou je aj právny názor, že všeobecný súd zásadne nemôže byť sekundárnym porušovateľom základných práv a práv hmotného charakteru, ku ktorým patrí aj základné právo vyplývajúce z čl. 20 ods. 1 ústavy, ak toto porušenie nevyplývalo z toho, že všeobecný súd súčasne porušil ústavnoprocené princípy vyplývajúce z čl. 46 až 48 ústavy, resp. čl. 6 ods. 1 dohovoru. O prípadnom porušení základného práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy by bolo možné uvažovať zásadne len vtedy, ak by zo strany všeobecného súdu primárne došlo k porušeniu niektorého zo základných práv, resp. ústavnoprocených princíпов vyjadrených v čl. 46 až čl. 48 ústavy, resp. v spojení s ich porušením.

V súvislosti s argumentáciou sťažovateľa, že *„počas trvania exekúcie som musel znášať z vlastného majetku hotové výdavky, ktoré počas exekúcie vznikli a po vykonaní exekúcie som dôvodne očakával ich náhradu, ako aj odmenu, ktorá mi priznaná nebola“*, ústavný súd poznamenáva, že samotná skutočnosť pripúšťajúca v konečnom dôsledku vznik situácie, keď nebudú uspokojené všetky nároky exekútora pri výkone exekúcie, nemusí viesť k protiústavným dôsledkom. Toto riziko, ktoré exekútor nesie, je odôvodnené a do značnej miery kompenzované jeho v podstate monopolným postavením pri výkone exekúcie. Ústavný súd v tejto súvislosti poukazuje na rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva (Van der Musselle proti Belgicku, rozsudok z 23. novembra 1983, séria A,

č. 70), v ktorom bolo zdôraznené, že riziko s výkonom určitej profesie (citované v prípade advokáta), kam spadá i riziko neuhradenia odmeny za odvedenú prácu, je na druhej strane vyvážené výhodami súvisiacimi s výkonom tejto profesie (IV. ÚS 38/08).

Preto aj túto časť sťažnosti ústavný súd odmietol pre jej zjavnú neopodstatnenosť.

3. K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 18 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 4 ods. 2 dohovoru

Vzhľadom na obsahovú totožnosť uvedených práv ústavný súd nevidí dôvod, aby odlišne, resp. oddelene posudzoval ich aplikovateľnosť.

Vychádzajúc z už uvedených zistených skutočností ústavný súd kvalifikuje sťažovateľovu sťažnosť v časti namietajúcej porušenie označených práv ako zjavne neopodstatnenú, a to z dôvodov už uvedených (resp. totožných) v bode 2 tejto časti odôvodnenia, a tiež preto, že ústavný súd nie je opravnou inštitúciou voči všeobecným súdom (pozri tiež dôvody odmietnutia uvedené v bode 1 tejto časti odôvodnenia), ale je súdnym orgánom ochrany ústavnosti podľa čl. 124 ústavy v spojení s čl. 127 ods. 1 ústavy. Nevyhovenie návrhu sťažovateľa všeobecným súdom nemožno samo osebe chápať ako porušenie základného práva, resp. práva garantovaného kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou.

K tejto časti sťažnosti ústavný súd poznamenáva (a zároveň je toho názoru), že v predmetnej veci sťažovateľ nebol nijako nútený vykonávať exekučnú činnosť, keďže rešpektoval návrh oprávneného na vykonanie exekúcie, na základe čoho požiadal exekučný súd o vydanie poverenia na vykonanie exekúcie. Za tohto stavu preto vôbec nemožno hovoriť o tom, že by sťažovateľ vykonával v danej veci exekútorskú činnosť proti svojej vôli. Je to tak tým viac, že sťažovateľ vykonáva súdnoexekútorskú činnosť ako slobodné povolanie (obdobne I. ÚS 199/07).

Na základe uvedených skutočností ústavný súd sťažnosť sťažovateľa už na predbežnom prerokovaní podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti. Keďže ústavný súd sťažnosť odmietol, bolo bez právneho významu zaoberať sa ďalšími požiadavkami sťažovateľa nastolenými v sťažnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 7. augusta 2008